
KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

**ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
MOKINIŲ, VENGIANČIŲ LANKYTI MOKYKLĄ SKAIČIAUS MAŽINIMO
STRATEGIJA
2006–2008 m.**

I. Strategijos paskirtis ir bendrosios nuostatos.

Paskirtis - sukurti sistemą, mažinant nesimokančių pagal privalomojo ugdymo programas vaikų skaičių.

Strategija parengta įgyvendinant Vaikų ir jaunimo socializacijos programą, patvirtintą LR Vyriausybės 2004 m. vasario 23 d. nutarimu Nr.209, susijusi su Valstybinės švietimo strategijos 2003 – 2012 m. nuostatų įgyvendinimo programa, patvirtinta LR Vyriausybės 2005 m. sausio 24 d. nutarimu Nr.82 bei su Vaikų sugrąžinimo į mokyklas gairėmis, patvirtintomis LR švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr.ISAK-2571.

Vengiantis lankyti mokyklą moksleivis -praleidžiantis pamokas be pateisinamos priežasties, neatestuotas 1-3 mokomųjų dalykų.

II. Esamos situacijos analizė:

Mokinių nelankymas yra daugiaveiksnis reiškinys, reikalaujantis mokyklos, šeimos bendro požiūrio. Per pastaruosius trejus metus Šalčininkų rajone nelankančių mokyklos vaikų skaičius padidėjo:

2003 m. nelankė mokyklos 12 mokinių, iš jų 7 čigonų tautybės vaikai, 6-turintys didelę negalią.

2004 m. nelankė mokyklos 12 mokinių, iš jų 4 čigonų tautybės, 5 - turintys didelę negalią.

2005 m. nelankė mokyklos 21 mokinys, iš jų 11 čigonų tautybės, 3 - turintys didelę negalią.

Šalčininkų rajono bendrojo lavinimo mokyklose socialinių pedagogų atliktų tyrimų analizė rodo, kad vaikai nelanko mokyklos dėl tokių priežasčių:žemos

mokymosi motyvacijos, neigiamo atskirų mokomųjų dalykų pamokų mikroklimate, nepasiruošimo pamokoms, žemo savęs vertinimo, paauglystės problemų, tėvų abejingumo dėl savo vaikų mokymosi rezultatų ir kt. Vytauto Didžiojo Universiteto mokslininkų atliktas tyrimas „Vengiančių lankyti mokyklą moksleivių problemos ir poreikiai“ atskleidė šias bendras pamokų praleidinėjimo priežastis: patyčios, pasireiškiančios iš pedagogų ir vaikų bendruomenės, individualios pagalbos trūkumas, pastangų vertinimo stoka, bendraamžių įtaka ir kt. Šalčininkų rajonas išsiskiria iš kitų tyrime dalyvavusių savivaldybių tuo, kad esant mažakomplektinėms mokykloms, nedidelėms bendruomenėms, šios problemos yra greičiau pastebimos ir stengiamasi jas spręsti esamomis priemonėmis ir turimais resursais. Efektyviai veikia grandis auklėtoja - socialinis pedagogas/psichologas - mokyklos administracija. Pagrindinė kliūtis vykdyti prevencinę veiklą yra finansinių išteklių trūkumas. Padėtis pagerėtų vien tik esant galimybėms susisiekti telefonu su atitinkamomis tarnybomis ir tėvais.

III. Strategijos misija:

Sumažinti vengiančių lankyti mokinių skaičių Šalčininkų rajone, telkti žmogiškuosius išteklius darbui su rizikos grupės vaikais, su šeimomis, turinčiomis vengiančius lankyti mokyklą vaikus, tobulinti mokytojų, klasių vadovų kompetenciją.

IV. Tikslas:

Sukurti vaikų sugrąžinimo į mokyklas sistemą

V. Uždaviniai:

- Pašalinti mokyklų neigiamus mikroklimate veiksnius, skatinančius pamokų nelankomumą;
- Stiprinti tėvų ir mokyklos bendradarbiavimą bei tėvų atsakomybę už vaikų mokymąsi, formuoti teigiamą požiūrį į išsilavinimą, operatyvų tėvų informavimą;
- Tobulinti pagalbą specialistams, dirbančiais su mokyklos nelankančiais vaikais, didinant jų profesinę kompetenciją ir kvalifikacijas.

VI. Strategijos trukmė:

2006 – 2008 m.

Šalčininkų r. Savivaldybės rengėjų grupė

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MOKINIŲ, VENGIANČIŲ LANKYTI MOKYKLĄ, PREVENČINIS MODELIS

Mokyklos nelankymo prevencijos sistemos efektyvumą numatoma išbandyti dviejose mokyklose: Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazijoje ir Šalčininkų „Santarvės“ vidurinėje mokykloje.

Efektyviausia būtų įrengti Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazijoje ir Šalčininkų „Santarvės“ vidurinėje mokykloje fiksuoto ryšio telefoną socialinio pedagogo kabinete, kad klasių vadovai galėtų operatyviai palaikyti ryšį su vengiančių lankyti mokyklą vaikų šeimomis ir informuoti jas apie mokinių praleistas pamokas bei kitas problemas. Šio telefono numeris būtų žinomas ir mokinių tėvams.

Šio modelio stiprioji pusė: klasių vadovai, mokomųjų dalykų mokytojai bendradarbiaus tarpusavyje, greita bei savalaikė informacija apie mokinių pasiekus tėvus. Fiksuoto ryšio prieinamumas socialinio pedagogo kabinete padės sukurti mokyklose tinkamą bendradarbiavimo sistemą, bus efektyviau fiksuojami duomenys apie visus nelankančius ir vengiančius lankyti mokyklą mokinius. Tikimės, kad tokio ryšio įvedimas skatins tėvus ir mokytojus daugiau dėmesio skirti ugdymo problemoms. Bus išplėstas socialinę, pedagoginę, psichologinę pagalbą vaikui ir šeimai teikiančių institucijų skaičius. Tačiau toks ryšys gali pareikalauti didesnių finansinių išteklių, nes telekomunikacijos paslaugos nuolat brangsta.

Norint spręsti mokinių, vengiančių lankyti mokyklą, problemas, būtina paruošti mokytojus dirbti šioje srityje. Manome, kad efektyvus pedagogų mokymas yra pačioje mokykloje, visam kolektyvui, todėl, kad pamokų lankomumo gerinimo priemonės turėtų būti svarbios kiekvienam mokyklos bendruomenės nariui. Svarbu keisti mokytojo požiūrį į vaiką, keisti mokytojo vaidmenį: mokytoją - žinių perteikėją keisti mokytoju - mokymosi galimybių organizatoriumi, mokymosi sąlygų kūrėju. Svarbu, kad mokytojai išmoktų neprievartinio konfliktų sprendimo ir disciplinuoti vaikus pamokų metu, kad kiekvienas pedagogas būtų pasirengęs dirbti žinių visuomenės sąlygomis su įvairių gebėjimų ir poreikių vaikais. Tai padėtų sumažinti nelankančių mokyklos mokinių skaičių.

Prioritetinės kvalifikacijos kėlimo temos

- paauglystės problemos, jų sprendimo būdai;
- mokinio asmenybės pažinimas, bendravimo psichologija;
- socialinio darbo su šeimomis mokymas .

Savivaldybės mokyklose veikia mokinių savivalda, tėvų komitetai. Šių savivaldos institucijų posėdžiuose irgi gvildinama lankomumo problema. Dažnai jų darbas mažai efektyvus. Todėl būtų tikslinga organizuoti mokymus, diskusijas šiai mokyklos bendruomenės grupei. Labiausiai pageidaujama tema: paauglystės problemos ir kaip jas išspręsti.

Apibendrinant galima teigti, kad Šalčininkų rajono bendrojo lavinimo mokyklose su lankomumo problemomis bando dirbti visa mokyklos bendruomenė. Tačiau efektyvi sistema nesukurta, nes kovojama su pasekmėmis, o ne su priežastimis, sukeliančiomis pamokų praleidinėjimą be pateisinamos priežasties.

Problemos aktualumas

Mokytojų darbas su vengiančiais lankyti mokyklą vaikais mažai efektyvus. Informacija tėvams kartais būna nesavalaikė. Mokyklose fiksuoto ryšio telefonas, kaip taisyklė, yra direktoriaus kabinete. Steigėjas yra numatęs mokykloms telefoninių pokalbių limitą. Klasių vadovai, norėdami operatyviai informuoti tėvus apie jų vaikų neatvykimą į mokyklą, praleistas pamokas, priversti naudotis savo telefonais. Tai papildomos išlaidos. Dauguma mokinių gyvena atokiau nuo mokyklų, kaimuose, mokytojai ne visada gali apsilankyti šeimose pagal jų gyvenamąją vietą.

Pradžiai pasirinktos dvi mokyklos, kuriose numatoma išbandyti tokį modelį. Tai Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazija ir Šalčininkų „Santarvės“ vidurinė mokykla. Be to, tai miesto mokyklos, o mieste yra didesnės pagundos moksleiviams pabėgti iš pamokų: interneto kavinės ir kt.

Abiejose ugdymo institucijose dirba socialiniai pedagogai. Fiksuoto ryšio telefonas galėtų būti įrengtas jų kabinetuose. Klasių vadovai turėtų galimybę pasinaudoti telefonu, kartu su socialiniu pedagogu išsiaiškinti pamokų praleidinėjimo priežastis. Tokio ryšio palaikymas turėtų būti ne vienkartinis reiškinys.

Tikslai ir uždaviniai

- padėti mokykloms sukurti vaikų sugrąžinimo į mokyklą sistemą,
- stiprinti tėvų ir mokyklos bendradarbiavimą, užtikrinti operatyvų tėvų informavimą.

Veiklos planas

1. Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazijoje ir Šalčininkų „Santarvės“ vidurinėje mokykloje įrengti fiksuoto ryšio telefonus.

Atsakingi: Šalčininkų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius, AB TEO

2. Paruošti ir patvirtinti moksleivių lankomumo apskaitos ir tėvų informavimo tvarką.

Atsakingi: Šalčininkų r. savivaldybės švietimo skyrius, mokyklų vadovai.

Partneriai:

1. Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazija,
2. Šalčininkų „Santarvės“ vidurinė mokykla,
3. AB TEO,
4. Vaikų teisių apsaugos tarnyba.

Rezultatai

1. Tokio ryšio įvedimas skatins tėvus ir mokytojus daugiau dėmesio skirti ugdymo, blogo lankomumo problemoms spręsti.
2. Operatyvi, savalaikė informacija sudarys sąlygas glaudesniai mokytojų, socialinių pedagogų, tėvų bendradarbiavimui, bus išplėsta socialinė, pedagoginė ir psichologinė pagalba vaikui ir šeimai.
3. Apie nelankančius moksleivius informacija bus pateikta Švietimo ir sporto skyriui bei Vaikų teisių apsaugos tarnybai.
4. Tikimasi, kad paruošta ir patvirtinta moksleivių lankomumo apskaitos ir tėvų informavimo tvarka turės įtakos mokinių mokymosi motyvacijai kelti ir mokymosi rezultatams gerinti.
5. Projektui pasibaigus, būtų svarstoma tokių telefonų įrengimo galimybė Šalčininkų rajono seniūnijose - Eišiškėse, Jašiūnuose.

Numatoma rezultatų sklaida

Informaciją apie projekto vykdymo eigą numatoma pateikti Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos ir administracijos informaciniame biuletenyje, rajoniniuose laikraščiuose „Mūsų kraštas“, „Šalčios žinios“. Paruošiamos rekomendacijos mokykloms „Dėl moksleivių lankomumo apskaitos ir tėvų informavimo tvarkos patvirtinimo“. Socialinių pedagogų, klasių vadovų metodinėse grupėse skleidžiama geroji, projekte dalyvavusių dviejų mokyklų, patirtis sprendžiant vaikų grąžinimo į mokyklas klausimus.

Kelti pedagogų kvalifikaciją socialinės, pedagoginės, psichologinės pagalbos teikimo srityje.

Problemos aktualumas

Siekiant spręsti mokinių, vengiančių lankyti mokyklą, problemas, būtina tobulinti mokytojų, klasių vadovų, socialinių pedagogų kvalifikaciją. Atskirų mokomųjų dalykų mokytojai daugiau rūpinasi žinių perteikimu, o ne psichologinėmis problemomis. Tai irgi turi neigiamos įtakos atskirų pamokų praleidimui. Todėl pedagogams reikia daugiau žinių apie vaikų amžiaus tarpsnių, ypač paauglystės, ypatumus. Svarbu, kad mokytojas turėtų pakankamą žinių ir metodų bagažą, dirbdamas su įvairių gebėjimų ir poreikių vaikais, gebėtų efektyviai bendradarbiauti su mokinių tėvais. Numatoma organizuoti seminarus didesnėse gyvenvietėse: Šalčininkuose, Eišiškėse, Jašiūnuose. Bus apmokyta didesnė dalis mokytojų, kurie galės tapti konsultantais savo mokyklose. Taip pat tikslinga organizuoti mokymus - diskusijas mokiniams, turintiems paauglystės problemų. Reikėtų akcentuoti mokinių pareigų, mokymosi motyvacijos svarbą, mokinių tolimesnę socializaciją. Seminarus numatoma praveisti grupėms po 35 žmones.

Tikslai ir uždaviniai

- tobulinti mokyklos nelankantiems vaikams pagalbą teikiančių mokytojų, klasių vadovų, socialinių pedagogų kompetenciją,
- siekti, kad mokytojas būtų pasirengęs dirbti su įvairių gebėjimų ir poreikių vaikais,
- telkti žmogiškuosius išteklius darbui su rizikos grupės, vengiančiais lankyti mokyklą vaikais, tobulinti specialistų kompetenciją.

Veiklos planas

1. Lektorių paieška.

Atsakingas: Šalčininkų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius.

2. Organizuoti 4 seminarus pedagogams tokiomis temomis:

- Paauglystės problemos ir jų sprendimo būdai,
- Mokinio asmenybės pažinimas,
- Efektyvus klasių vadovų bendradarbiavimas su mokinių šeimomis. Pagalba įveikiant kilusias problemas.

Atsakingi: Šalčininkų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius, Vilniaus apskrities viršininko administracijos švietimo centras.

3. Praveisti mokymus - diskusiją mokiniams tema „Paauglystės problemos ir kaip jas išspręsti“.

Atsakingi: Šalčininkų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyrius, rajono moksleivių savivalda.

Partneriai:

1. Šalčininkų r. savivaldybės Pedagoginė psichologinė tarnyba,
2. Šalčininkų rajono moksleivių taryba,

3. Vilniaus apskrities viršininko administracijos švietimo centras.

Rezultatai

1. Mokysis mokyklų pedagogų kolektyvai, o ne pavieniai mokytojai, kaip dažniausiai būna kitų organizuojamų mokymų metu.
2. Mokytojai, klasių vadovai, socialiniai pedagogai papildys žinias ir gebėjimų socialinės, pedagoginės, psichologinės pagalbos teikimo srityje.
3. Tikimasi, kad pasikeis mokytojų požiūris į blogai lankančius, mokyklą metusius mokinius taps pozityvesnis.
4. Mokytojai gebės taip pat konstruktyviai bendradarbiauti su mokinių tėvais.

Rezultatų sklaida

Bus paruošti mokytojai konsultantai. Išaugo mokyklos nelankančiam vaikui pagalbą teikiančių specialistų ir mokytojų kompetencija, pasikeis požiūris į tokius vaikus. Savivaldybė, mokyklos, visuomenė toliau bendradarbiaus, sieks, kad visi mokyklinio amžiaus vaikai lankys mokyklą. Straipsniai rajono spaudoje, Šalčininkų J.Sniadeckio gimnazijos ir Šalčininkų „Santarvės“ vidurinės mokyklos gerosios patirties sklaida.

Prevencinio modelio kūrėjai:

1. Regina Kazarevskaja, Šalčininkų r. savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus vyr.specialistė
2. Evelina Baranovaitė, projekto vykdytojo – asociacijos „Naujos Jungtys“ atstovė
3. Asta Railienė, projekto vykdytojo – asociacijos „Naujos Jungtys“ atstovė

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS LANKOMUMO GERINIMO MOKYKLOSE PREVENGINIAI MECHANIZMAI

Šalčininkų rajono savivaldybės mokyklų vadovai, vykdydami Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymą Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“, sudarė prevencinio darbo grupes, kurios organizuoja teisės pažeidimų prevenciją. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2005 m. balandžio 21 d. sprendimu Nr. T-857 patvirtinta Šalčininkų rajono savivaldybės narkotikų kontrolės ir prevencinio darbo komisija, kuri koordinuoja Prevencinio darbo grupių veiklą.

Ištyrus rajono mokyklose vengiančių lankyti mokyklą vaikų problemas ir poreikius, išryškėjo tipiškos blogo lankomumo priežastys: bendraamžių patyčios, mokytojų žeminantis elgesys, nenoras mokytis, individualios pagalbos įveikti mokymosi sunkumus trūkumas, bendraamžių aplinkos įtaka, tėvų abejingumas, asocialumas ir kt. Mokiniam, turintiems žemą mokymosi motyvaciją ir linkusiems praleisti pamokas be pateisinamos priežasties, dažniausiai trūksta bendravimo, problemų sprendimo įgūdžių. Tokie mokiniai dažniausiai patenka į rizikos grupės vaikų sąrašus, kadangi linkę į įvairius teisėtvarkos pažeidimus.

Visose mokyklose vykdoma lankomumo apskaita. Dalis pedagogų kruopščiai dirba su mokyklą nenorinčiais lankyti vaikais. Tačiau dažnai toks darbas būna mažai efektyvus, nes mokytojai greičiau yra autokratai, moralizuoja, bėga, nemėgina ieškoti tinkamų bendravimo formų.

Kiekviena mokykla veda **mokyklos nelankančių vaikų apskaitą**. Tačiau ji nėra tiksli, o tik parodo, kiek ir dėl kokių, pateisinamų ar nepateisinamų, priežasčių yra praleista pamokų. Apskaita neparodo, kokių dalykų pamokos ir kokių dažnumu yra praleidinėjamos. Trūkstant duomenų ir informacijos, yra sunku nustatyti konkrečias nelankomumo priežastis ir juo labiau planuoti jų prevenciją.

Iš kitos pusės, Šalčininkų rajone, ši problema nėra tokia didelė, kaip didžiuose Lietuvos miestuose.

Mokyklos yra nedidelės, mokytojai ir mokiniai gerai vieni kitus pažįsta ir dažnai žino, dėl kokių priežasčių vaikai nelanko mokyklos. Mokytojai kartu su specialistais **lanko šeimas** ir aiškina konkrečias priežastis, teiraujasi, kokios pagalbos reikėtų. Tačiau susiduriama su keliomis problemomis. Visų pirma, tai daugiausia moksleiviai iš asocialių šeimų, todėl bendravimas su tėvais

yra sudėtingas. Dažniausiai iš tokių šeimų nesulaukiama paramos, pastebimas abejingumas, nesidomėjimas savo vaikų mokymosi pasiekimais, elgesiu ir kt. Antra, iškyla transporto problema. Jei moksleiviai gyvena toliau nuo mokyklos, ar mokytojo gyvenamosios vietos, tai jie yra sunkiau pasiekiami. Galimybės naudotis mokyklos telefonu yra ribotos ir mokytojai priversti bendrauti savo telefoninių pokalbių sąskaita.

Dar viena priemonė, kuri yra taikoma - **mokytojų profesinis tobulinimas bei kvalifikacijos kėlimas**. Tačiau problema yra ta, kad mokymai yra labai fragmentiški ir mokytojai stokoja kompetencijų, susikaupusioms problemoms spręsti. Mokymuose dalyvauja pavieniai mokytojai, o ne mokyklų bendruomenės ir komandos, kai tuo tarpu mokyklos nelankymo problema yra kompleksinė ir reikalauja koordinuotų visos mokyklos bendruomenės pastangų.

Mokyklos yra įsitraukusios į **narkomanijos prevencijos ir užimtumo projektus**, kurie iš dalies susišaukia su projekto „Prevenicinių mechanizmų, mažinančių moksleivių „iškritimą“ iš bendrojo lavinimo sistemos kūrimas ir testavimas“ tikslais. Tačiau šių projektų poveikis yra neilgalaikis, nes dažnai jų finansavimui pasibaigus, pasibaigia ir iniciatyva.

Mokyklos šiuo metu sprendžia daugybę socialinių problemų, ne visada tiesiogiai susijusių su švietimu, todėl mokytojai jaučiasi nepajėgūs vienu metu būti ir pedagogais, ir socialiniais darbuotojais, ir psichologais, ir administracijos darbuotojais. **Kitos priežastys**, trukdančios sėkmingam prevenciniam darbui:

- mokytojų dalykininkų didelis pamokų krūvis;
- klasių vadovai ne visada operatyviai reaguoja į praleistas, išaiškina priežastis;
- trūksta socialinių pedagogų, psichologų.

Dėl mažo mokinių skaičiaus mokyklose steigiama tik 0,5 etato. Socialinis pedagogas operatyviai reaguoja, bendraujama su pačiu mokiniu, jei yra galimybė, su šeima. Tačiau tik penkiose mokyklose yra socialinio pedagogo etatai, aštuoniose vidurinėse - 0,5 etato, pagrindinėse mokyklose - iš viso nėra. Tik 1 mokykla turi 0,5 etato dirbantį psichologą. Mokymosi sunkumams įveikti, įvairioms konfliktinėms situacijoms spręsti, mokiniams, turintiems įvairių psichologinių problemų, reikalinga psichologo, mokytojų padėjėjo pagalba. Tokių etatų mokyklose nėra. Nuo 2005 m. vasario mėnesio rajone pradėjo veikti Pedagoginė psichologinė tarnyba, tačiau ji šiuo metu pajėgi dirbti tik su specialiujų poreikių vaikais, nes:

- trūksta glaudaus mokytojų ir klasių bendradarbiavimo įgūdžių mokymosi krūvių, namų darbų derinimo klausimais;
- žema moksleivių mokymosi motyvacija skatina praleisti pamokas;
- neveiksni skatinimo ir nuobaudų sistema mokyklose;
- nepalankus mokytojų požiūris į blogai besimokančius, blogai lankančius mokyklą vaikus;

- mokyklų finansavimas centralizuotas, todėl per mažai finansinių ir žmogiškųjų išteklių pamokų praleidinėjimo priežastims pašalinti.

Mokyklų bendruomenės, mokytojai, tėvai, administracija privalo apsispręsti dėl prevencinių mechanizmų ir priemonių taikymo šioms problemoms šalinti, sukurti mokyklos nelankymo prevencijos sistemą, kuri būtų ilgalaikė ir nuosekli. Pavienės priemonės bei prevenciniai mechanizmai neužtikrina ilgalaikio poveikio ir visuotino problemos sprendimo. Tos, išvardintos ir veikiančios priemonės, turėtų tapti **prevencinės sistemos dalimi**, kuri būtų palaikoma finansiniais, techniniais bei žmogiškaisiais ištekliais.

Dažniausiai mokyklose naudojamos prevencinės priemonės ir jų vertinimas

Priemonė	Privalumai	Trūkumai	Pavojai	Galimybės
1. Individualūs pokalbiai su mokiniais, linkusiais praleisti pamokas	Konfidencialumas Nekainuoja Galima geriau pažinti mokinį	Ne visada veiksminga Trumpalaikis poveikis	Trūksta socialinių pedagogų, psichologų Neigiamas mokytojų požiūris į tokius mokinius	Sudaryti sąlygas teikti socialinę, pedagoginę, psichologinę pagalbą
2. Mokyklos tarybos (MT) posėdžiai, kuriuose dalyvauja pamokas be pateisinamos priežasties praleidę mokiniai, jų tėvai	Konfidencialumas MT nariai tėvai gali teigiamai paveikti mokinių, praleidusių pamokas tėvus	Nenumatytos poveikio priemonės Tėvai nenoriai dalyvauja	Galimas nesusikalbėjimas	Tėvų, MT narių aktyvus profilaktinis darbas su mokinių, praleidusių pamokas, tėvais
3. Nustatyta moksleivių lankomumo apskaitos tvarka	Pažinimas Informatyvumas	Dažnai apsiribojama tik statistika Neanalizuojami gauti duomenys	Už skaičių nesimato mokinių	Atlikti tyrimus ir pateikti siūlymus dėl tvarkos tobulinimo. Mokomųjų dalykų mokytojų suinteresuotumas lankomumu
4. Šeimų lankymas	Galimybė įvertinti šeimos socialines sąlygas Bendravimas su abiem tėvais	Transportas, laikas. mokiniai gyvena toli nuo mokyklos	Mokytojai neįleidžiami į namus Pavojus lankyti asocialias šeimas	Šeimas galėtų lankyti MT nariai-tėvai kartu su VTAT specialistais, seniūnijos, policijos atstovais
5. Pokalbiai, susitikimai su Policijos komisariato Nepilnamečių reikalų specialistais	Efektyvesnis poveikis Uniforma drausmina	Vienkartinės, riboto poveikio priemonės	Įbauginti moksleivius	Kiekvienas Nepilnamečių reikalų specialistas turės kuruojamas mokyklas, dažnesni susitikimai
6. Moksleivių mokymosi krūvių mažinimo priemonės	Kontrolinių darbų apskaita Mokytojai pateikia mokiniams mokymosi pasiekimų vertinimo aprašus	Mokytojai tarpusavyje nederina mokomųjų dalykų teminių planų Nediferencijuojami namų darbai	Dideli mokymosi krūviai skatina praleisti pamokas	Ieškoti efektyvesnių mokinių mokymosi krūvių mažinimo priemonių, derinti planus, namų darbų apimtį